

## ביצה ב

<b>בית הלל</b>	<b>בית שמאי</b>	
<b>לא תאכל</b>	<b>תאכל</b>	<b>ביצה שנולדה ביום טוב</b>
<b>זה וזה בכזית</b>	<b>שאור בכזית, וחמץ בככותבת</b>	<b>שיעור לשאור וכזית</b>
<b>לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום. ומודים, שאם שחט - שיחפור בדקר ויכסה, (שאפר כירה מוכן הוא).</b>	<b>יחפור בדקר ויכסה</b>	<b>השוחט חיה ועוף ביום טוב - לעניין כיסוי הדם</b>

**קושי:** במאי עסקינן?

אילימא בתרנגולת העומדת לאכילה - מאי טעמייהו דבית הלל? אוכלא דאפרת הוא!

אלא בתרנגולת העומדת לגדל ביצים - מאי טעמייהו דבית שמאי? מוקצה היא!

**קושי על הקושי:** ומאי קושיא? דלמא בית שמאי לית להו מוקצה?  
**תירוץ:** קא סלקא דעתין: אפילו מאן דשרי במוקצה - בנולד אסר, מאי טעמייהו דבית שמאי?

**תירוץ 1:** אמר רב נחמן: לעולם בתרנגולת העומדת לגדל ביצים, ודאית ליה מוקצה אית ליה נולד, ודלית ליה מוקצה לית ליה נולד,

<b>בית הלל</b>	<b>בית שמאי</b>	
<b>כרבי יהודה - יש לו מוקצה ויש לו נולד</b>	<b>כרי שמעון - אין לו מוקצה ואז גם אין לו נולד</b>	<b>לפי רב נחמן</b>
<b>מגביהין מעל השלחן עצמות וקליפין אין לו מוקצה</b>	<b>מסלק את הטבלא כולה ומנערה יש לו מוקצה</b>	<b>קושי ממשנה לפי הנוסח של רב נחמן</b>
<b>גבי שבת, דסתם לן תנא כרבי שמעון, דתנן: מחתכין את הדלועין לפני הבהמה, ואת הנבלה לפני הכלבים - מוקים לה לבית הלל כרבי שמעון גבי יום טוב דסתם לן תנא כרבי יהודה, דתנן: אין מבקעין עצים מן הקורות ולא מן הקורה שנשברה ביום טוב, מוקים לה לבית הלל כרבי יהודה</b>		<b>תירוץ</b>

**שאלה על החילוק הזה (בתירוץ) בין שבת ליום טוב שיוצא מהסתם משניות:** מכדי, מאן סתמיה למתניתין - רבי, מאי שנא בשבת דסתם לן כרבי שמעון, ומאי שנא ביום טוב דסתם לן כרבי יהודה? **תשובה:** אמרי: שבת דחמירא ולא אתי לזלולי בה - סתם לן כרבי שמעון דמיקל, יום טוב דקיל ואתי לזלולי ביה - סתם לן כרבי יהודה דמחמיר.

**עוד קושי על התירוץ של רב נחמן:** במאי אוקימתא - בתרנגולת העומדת לגדל ביצים ומשום מוקצה, אי הכי אדמפלגי בביצה לפלגו בתרנגולת!  
**תירוץ:** להודיעך כחן דבית שמאי דבנולד שרי.  
**קושי:** ולפלוגי בתרנגולת להודיעך כחן דבית הלל דבמוקצה אסרי! וכי תימא כח דהתירא עדיף - ונפלוג בתרוייהו: תרנגולת העומדת לגדל ביצים, היא וביצתה, בית שמאי אומרים: תאכל, ובית הלל אומרים: לא תאכל.

תירוץ 2: אלא אמר רבה: לעולם בתרנגולת העומדת לאכילה, וביום טוב שחל להיות אחר השבת עסקינן, ומשום הכנה, וקסבר רבה: כל ביצה דמתילדא האידנא - מאתמול גמרה לה. ורבה לטעמיה, דאמר רבה: מאי דכתיב (שמות טז) **והיה כיום הששי והכית את אשר יכיאו** - חול מכין לשבת, וחול מכין ליום טוב, ואין יום טוב מכין לשבת, ואין שבת מכינה ליום טוב.

קושי: אמר ליה אביי: אלא מעתה, יום טוב בעלמא תשתרי!

תירוץ: גזרה משום יום טוב אחר השבת.

קושי: שבת דעלמא תשתרי!

תירוץ: גזרה משום שבת אחר יום טוב.

קושי: ומי גזרינן? והא תניא: **השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות - מותרות**

**לאכלן ביום טוב**. ואם איתא, ליגזר משום הנך דמתילדן ביומיהן!

תירוץ: אמר ליה: ביצים גמורות במעי אמן מילתא דלא שכיחא היא, ומילתא דלא

שכיחא - לא גזרו בה רבנן.